

“کردستان” قطب تولید عسل مرغوب ایران؛ عزم جزم تولیدکنندگان عسل برای رونق تولید داخلی

پرورش زنبور عسل و زنبورداری حرفه‌ای دیرینه است و مردم استان نیز از گذشته تاکنون این حرفه را نسل به نسل زنده نگه داشته‌اند و شرایط آب و هوای مطلوب در کردستان بهویژه در فصل بهار و اوایل تابستان در رونق هرچه بیشتر این صنعت تأثیرگذار بوده به طوری‌که سال گذشته یک‌هزار و ۳۴۹ تن عسل تولید شد.

در ادامه برای آگاهی بیشتر از میزان تولید عسل در استان، ارائه آمار، عملکرد و وضعیت زنبورداران با «سید مادح حسامی» مدیر امور طیور جهاد سازمان کشاورزی استان کردستان گفت‌وگویی انجام دادیم که مشروح آن از نظر خوانندگان محترم می‌گذرد:

تسنیم: روند تولید عسل و وضعیت زنبورداران استان کردستان را در سال گذشته بیان کنید؟

حسامی: برابر آمارگیری سال ۹۷ که در مهرماه انجام شد، قریب به ۲۳۲ هزار کندو زنبور عسل در استان وجود دارد که از این تعداد ۲۲۱ هزار (۵ درصد) کلنی مدرن و ۱۰ هزار (۵ درصد) کلنی بومی هستند.

تولید عسل استان نیز یک‌هزار و ۳۴۹ تن بوده که یک هزار و ۳۳۲ تن

آن حاصل تولید کلنی‌های مدرن و ۱۷ تن باقی مانده نیز مربوط به کلنی‌های بومی است. این آمار در مقایسه با سال ۹۴ از رشد ۱۸ درصدی در تعداد کندو و ۲ درصدی در تولید عسل برخوردار و علاوه بر تولید برخی از فرآورده‌های عسل مانند ژله رویال رشد ۲۰۰ درصدی داشته است.

از میان شهرستان‌های استان، سقر دارای بیشترین تولید عسل و ۶ هزار کلنی است و شهرستان‌های سنندج، کامیاران، دیواندره، بانه و مریوان نیز در رتبه‌های بعدی قرار دارند در همین راستا و بر اساس نتایج آمارگیری ۷ هزار و ۲ نفر کردستانی به صنعت زنبورداری مشغولند که از این تعداد یک‌هزار و ۸۶۶ نفر دارای بیش از ۴۰ کلنی زنبور عسل و شغل اصلی آنها زنبورداری است.

تفسیم: با توجه به تعداد بالای زنبورداران استان در هر شهرستان تعاونی و اتحادیه‌ای برای آنها تشکیل شده است. جهاد کشاورزی چه اقدامات و تسهیلاتی را در اختیار این تعاونی‌ها قرار داده است؟

حسامی: جهاد کشاورزی خدماتی از قبیل تخصیص سهمیه شکر به زنبورداران، صدور پروانه زنبورداری و تمدید مهلت اعتبار آن از طریق اتحادیه زنبورداران استان و تعاونی زنبورداران شهرستان‌ها (هر شهرستان یک تعاونی) را در اختیار اتحادیه و تعاونی‌های مرتبط با آن قرار داده؛ انجام پروژه‌های آموزشی توسعه زنبورداری و ارائه تسهیلات بانکی به زنبورداران از دیگر کارهایی است که با کمک اتحادیه و تعاونی‌ها انجام می‌شود.

تفسیم: جهاد کشاورزی برای بحث آموزش این زنبورداران چه اقدامی انجام داده است؟

حسامی: در سال گذشته ۱۰۴ دوره آموزشی برای ۳۶۰۰ زنبوردار مبتدی و حرفه‌ای کردستانی با هدف آشنایی هر چه بیشتر زنبورداران با مباحث روز زنبورداری با حضور اساتید محب اسلامی و کشوری برگزار شد.

تفسیم: هدف از این آموزش چیست؟

حسامی: در سومین ستاد اقتصاد مقاومتی استان اجرای پروژه توسعه زنبورداری از سال ۹۵ الی ۹۹ به مدت پنج سال و با هدف ایجاد شغل مستقیم برای ۴ هزار و ۱۷۰ جوان روستایی مورد موافقت قرار گرفت که براساس آن در پایان پنج سال به تعداد کندوهای مدرن ۲۵۰ هزار و به تولید عسل استان ۲ هزار تن اضافه خواهد شد؛ بر اساس این پروژه تاکنون حدود یک‌هزار نفر از افراد علاقمند در روستاهای دارای پوشش

گیاهی مناسب تحت پوشش این پروژه آموزش دیده و به هر کدام ۲ کندو زنبورعسل با جمعیت جهت آموزش عملی بصورت رایگان اهدا شده و بعد از یکسال و کسب اطمینان از فعالیت زنبورداری افراد واجد شرایط جهت دریافت تسهیلات برای خرید ۶۰ کنی زنبورعسل به بانکهای عامل معرفی می‌شوند.

حسامی: پروژه پرورش ملکه زنبورعسل یکی از راههای توسعه زنبورداری است. زنبورداران جهت تولید، پرورش و توزیع ملکه‌های زنبورعسل اصلاح نژاد شده در بین زنبورستانهای استان و با هدف اصلاح نژاد کلنی‌های زنبورعسل و افزایش کمی و کیفی عسل و سایر فرآورده‌های زنبورعسل آموزش دیده و در حال حاضر حدود ۳۰ نفر از مجریان بخش خصوصی (زنبورداران حرفه‌ای) به فعالیت تولید و توزیع ملکه در سطح استان مشغول هستند.

یکی از عمدۀ فعالیت‌های جهاد کشاورزی آموزش تعداد بیشتری از زنبورداران با هدف افزایش تولید ملکه زنبورعسل در سطح استان و آشنایی تولیدکنندگان با روش‌های جدید از قبیل تلقیح مصنوعی ملکه زنبورعسل است. تولید ژل رویال، زهر زنبورعسل و بره موم از دیگر راههای توسعه این صنعت است که هدف از آن توجه به سایر محصولات زنبورعسل است در همین راستا و تحقق این امر دوره‌های آموزشی زیادی در سال‌های اخیر در خصوص سایر فرآورده‌های زنبورعسل برای زنبورداران حرفه‌ای کردستانی برگزار شد که از میان آنها می‌توان به دروه تکنیک‌های تولید ژل رویال در سال ۹۵ و ۹۶ اشاره کرد که در این طرح ۸۵ نفر از زنبورداران حرفه‌ای آموزش دیدند و در نهایت دستاورد این دوره آموزشی در سال ۹۷ تولید ۲۲۶ کیلوگرم ژل رویال در کردستان بود.

تسنیم: از میان زنبورداران چه تعدادی از آنها دارای تحصیلات دانشگاهی هستند و در پایان تحصیلات خود وارد بازار کار شدند؟

حسامی: زنبورداران استان حدود هفت هزار و دو نفرند که از این تعداد ۱۲ درصد بی‌سواد، ۴۹ درصد دارای سواد خواندن و نوشتن و ۲۸ درصد آنها نیز دیپلم دارند. افراد زنبوردار با مدرک فوق دیپلم ۳ درصد و زنبورداران دارای مدرک لیسانس و بالاتر ۸ درصد؛ تعداد افراد دارای مدرک دانشگاهی مشغول به این حرفه محدود و در قالب تعاونی‌های زنبورداران و کارشناسان شرکت‌های مشاوره ای مشغول به فعالیت هستند.

تسنیم: عسل تولیدی کردستان از نظر مرغوبیت و کیفیت در چه سطحی قرار دارد؟

حسامی: استان از نظر کلی رتبه ۱۳ کشور و در تولید عسل نیز رتبه ۱۴ کشوری را به خود اختصاص داده این در حالتیست که از نظر کیفیت جزو مرغوبترین عسل‌های کشور محسوب می‌شود؛ در همین راستا و جهت معرفی عسل کردستان اقدامات مهمی صورت گرفته که می‌توان به برگزاری نمایشگاه‌ها، جشنواره‌های استانی و شهرستانی با هدف آشنایی و اطلاع از کیفیت و مرغوب عسل طبیعی استان اشاره کرد.

سرویس خبری : استان ها